

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про поштовий зв'язок»

(р. № 4353-1 від 25.11.2020, н.д. М. Величкович та інш.)

1. Загальна характеристика законопроекту.

Проєкт закону розроблено з метою гармонізації національного законодавства із законодавством ЄС у сфері надання послуг поштового зв'язку шляхом імплементації положень Директиви 97/67/ЄС.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії законодавства ЄС, зобов'язань України в рамках Ради Європи, норм та принципів системи ГАТТ/СОТ.

Положення проєкту закону охоплюється міжнародно-правовими зобов'язаннями України у сфері європейської інтеграції, передбаченими положеннями Підрозділу 4 «Поштові та кур'єрські послуги» Розділу IV «Торгівля та питання пов'язані з торгівлею» та Додатком XVII до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС, зобов'язанням України в рамках Ради Європи, нормам та принципам системи ГАТТ/СОТ.

Статтями 109-115 Угоди про асоціацію передбачено викладені принципи нормативно-правової бази для всіх поштових та кур'єрських послуг, в тому числі щодо надання універсальної послуги, а також визначено, що адаптація національного законодавства розпочнеться з дати підписання цієї Угоди, і поступово пошириться на всі елементи *acquis* ЄС, зазначені у Додатку XVII до цієї Угоди.

Додатком XVII Угоди про асоціацію передбачається, що протягом 2 років з дати набрання чинності Угодою повинні бути впроваджені наступні директиви: Директива № 97/67/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 грудня 1997 року про спільні правила розвитку внутрішнього ринку поштових послуг Співтовариства та вдосконалення якості послуг, Директива № 2002/39/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 10 червня 2002 року, якою вносяться зміни до Директиви № 97/67/ЄС щодо подальшої відкритої конкуренції поштових послуг

Співтовариства та Директива № 2008/6/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 лютого 2008 року, якою вносяться зміни до Директиви № 97/67/ЄС про повне завершення формування внутрішнього ринку поштових послуг Співтовариства.

Проектом Закону пропонується визначити правову основу діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку, зокрема повноваження центральних органів виконавчої влади та національного регулятора; права та обов'язки операторів поштового зв'язку та користувачів зазначених послуг; врегулювати засади відповідальності операторів поштового зв'язку та користувачів послуг у цій сфері; визначає повноваження національного регулятора встановлювати граничні ціни (тарифи) на пересилання простих та рекомендованих листів масою до 50 грамів та поштових карток, а також передбачає, що універсальні послуги поштового зв'язку надаються призначеним оператором поштового зв'язку, який визначається Кабінетом Міністрів України. Проект також Закону містить положення щодо відповідальності користувачів, зокрема, за збитки, завдані операторам поштового зв'язку або третім особам внаслідок вкладення до поштових відправлень предметів, заборонених до пересилання, або неналежного упакування вкладення, що пересилається, та відповідальності операторів поштового зв'язку перед користувачами за невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків.

Водночас, проект закону не повною мірою враховує вимоги Директиви 97/67/ЄС та зобов'язання України в рамках Угоди про асоціацію.

Так, Статтею 112 Угоди про асоціацію встановлено, що для послуг, що підпадають під сферу дії універсальної послуги надається ліцензія та встановлені умови щодо її надання, відмови у видачі ліцензії та процедура оскарження через незалежний орган. Водночас, положеннями законопроекту (статті 14-17) не врегульована процедура видачі такої ліцензії для надавачів універсальних послуг та порядок оскарження у випадку ненадання такої ліцензії.

З метою забезпечення застосування всіх елементів універсальних послуг поштового зв'язку відповідно до Директиви 97/67/ЄС, законопроект потребує подальшого уточнення таких термінів як «провайдер поштових послуг», «одиниця кореспонденції», «рекомендоване відправлення», «виймання», «видача», «відправлення з оголошеною вартістю», «провайдер загального обслуговування», «дозволи», «загальний дозвіл», «індивідуальна ліцензія», «кінцеві витрати».

Положення проекту закону, які визначають засади надання універсальних послуг поштового зв'язку і описують сферу застосування універсальних послуг поштового зв'язку в Україні, повинні бути доповнені додатковими положеннями для забезпечення повного охоплення нею всіх відсутніх елементів універсальних послуг поштового зв'язку, які повинні обов'язково надаватися згідно зі статтею 3 Директиви, а також виконання норм щодо обчислення собівартості загального обслуговування та стандартів якості для міжнародної кореспонденції відповідно до додатків I та II до Директиви.

В проекті закону відсутні положення про умови доступу до поштової мережі передбачені статтею 11а Директиви зокрема, зазначення того, що доступ до мережі охоплює щонайменше доступ до елементів поштової інфраструктури чи послуг, які надають у рамках універсальних послуг поштового зв'язку, таких як система поштових кодів, база даних адрес, абонементні скриньки, поштові

скриньки, інформація про зміну адреси, послуга перенаправлення та послуга повернення відправнику.

Положення щодо принципів встановлення тарифів та прозорості у проекті Закону повинні бути узгоджені з главою 5 Директиви шляхом доповнення переліку принципів встановлення цін (тарифів) на універсальні послуги поштового зв'язку додатковими положеннями, роз'яснення положень про збори у кінцевих пунктах, а також включення вимог щодо розділення обліку та щорічний аудит обліку витрат призначеного оператора послуг поштового зв'язку.

Також необхідно доопрацювати положення про прозорість згідно зі статтею 19(2) Директиви, доповнивши проект Закону положеннями, що зобов'язують призначеного оператора, який надає послуги в межах універсальної послуги, оприлюднювати, разом зі щорічним звітом про моніторинг його діяльності, інформацію щодо кількості скарг та способу, у який їх було врегульовано.

Положення про діяльність національного регулятора повинні бути доповнені нормами щодо встановлення права національного регулятора збирати інформацію для статистичних цілей згідно зі статтею 22а Директиви. Також до законопроекту має бути включене чітке положення про захист прав, згідно з яким до завершення процедури оскарження рішення національного регулятора залишається чинним, окрім випадків, коли орган оскарження вирішує інакше.

Законопроект також не враховує положення Статті 7 Директиви щодо механізму відшкодування у випадку надмірного фінансового навантаження на провайдера або провайдерів універсальних послуг.

Додатково необхідно звернути увагу на невідповідність положень законопроекту статті 282 Угоди про асоціацію, відповідно до якої сторони зобов'язались підтримувати ефективно та передбачуване законодавче середовище для суб'єктів господарської діяльності, що займаються бізнесом на своїй території, належним чином враховуючи вимоги правової визначеності та пропорційності.

Так, Статтею 10 законопроекту передбачається, що ціноутворення у сфері надання послуг поштового зв'язку є вільним, а формування граничних цін (тарифів) на універсальні послуги здійснює Національний регулятор. В частині четвертій статті 15 законопроекту встановлено, що для задоволення державних потреб призначений оператор поштового зв'язку на договірних засадах має право здійснювати діяльність, пов'язану з доставкою пенсій, державної допомоги, компенсацій, субсидій та інших видів соціальних виплат у грошовій формі тощо. Проте, положеннями частини другої статті 5 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", встановлено, що виключно цим Законом визначається порядок здійснення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням. У зв'язку з цим, положення законопроекту слід узгодити із зазначеними вимогами Закону щодо порядку виплати та доставки пенсій, а також визначити уповноважений орган, який буде встановлювати тарифи на оплату послуг із доставки соціальних виплат в готівковій формі або затверджувати методіку щодо їх встановлення у період до запровадження відбору організацій, які здійснюватимуть виплату і доставку пенсій, на ринкових засадах.

Пунктом 7 частини другої статті 8 законопроекту до компетенції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку віднесено, зокрема, здійснення державного регулювання і нагляду (контролю) у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення щодо операторів поштового зв'язку (в частині здійснення ними поштового переказу). В той же час, відповідно до пункту 1 частини першої статті 18 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії щодо операторів поштового зв'язку здійснюється Національним банком України.

Виходячи з вищезазначеного, можна дійти до висновку, що за своєю метою законопроект спрямований на виконання Директиви № 97/67/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 грудня 1997 року про спільні правила розвитку внутрішнього ринку поштових послуг Співтовариства та вдосконалення якості послуг із змінами, внесеними директивами №2002/39/ЄС та № 2008/6/ЄС, проте окремі положення законопроекту не відповідають міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та потребують доопрацювання з урахуванням висновку Антимонопольного комітету України щодо впливу його положень на конкурентне середовище.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000EED52E0081548200
Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/246057 від 21.12.2020

288422